

Alternativ strøelse i sengebåse

Anders Nørgård, Nørgård Agro

Baggrund

Under projekteringen af det nye produktionsanlæg, vi skulle bygge, var et af de store tvivlspunkter valg af liggemateriale (sand/madrasser). Vi så mange stalde med sand i sengebåsene, som virkede meget tiltalende, men da beslutningen skulle træffes, faldt valget alligevel på latex madrasser. Det skete primært på grund af, at der på daværende tidspunkt ikke var ret mange erfaringer med sand kombineret med malkebotter.

Problemstilling

I vores stald fra 2009 havde vi problemer med alt for kort liggetid. Kørerne stod op i sengebåsene, og vi gjorde mange forsøg for at få dem til at ligge sig – bl.a. ved utallige justeringer af inventaret. Den korte liggetid betød bl.a. også, at vi havde problemer med en lidt for lav foderoptagelse. Det største klovproblem, vi arbejdede med, var nydannelser i klovspalten. Det mente vi skyldtes problemer med 'kage' dannelser foran i klovspalten, som vi tror, kan relateres til strøelsen, vi brugte tidligere.

Projektets start

På grund af de omtalte problemstillinger begyndte vi at søge efter nye alternativer. 'Drømmen' var at finde et produkt, der for koen kan måle sig med sand, men uden de store tekniske udfordringer, som sand medfører.

I fagpressen var der ved at være en del fokus på fiberfraktion som liggemateriale, og vi fik skabt kontakt til de to besætninger, der allerede brugte fibre i Danmark. Det resulterede i et besøg i besætningerne og et efter følgende køb af en gylleseparator.

Gylleseparatoren

Systemet, vi har købt, er en tromlesi kombineret med to trykvalser. Dette valg er primært truffet ud fra, at det er samme firma, der kan servicere separatoren samt vores to JH ministrø, som strøer fibren ud i sengebåsene.

Systemet har de ulemper, at den kræver relativt meget plads, sammenlignet med den mere traditionelle skruepresse samt, at den kræver et meget konstant tilførselsflow. Fordelene ved systemet er bl.a. et meget lavt energibehov på ca. 5 KW samt meget lave vedligeholdelsesomkostninger.

Daglig brug

- Strøs 2 gange i døgnet
- 34 % tørstof ved separering
- Ca. 60 % tørstof efter 24 timer
- Kombineres med forsuring
- Bagkant monteret i sengebåse (ca. 12 cm)
- Manuel udstrøning på anden ejendom
- Rengøring af sengebåse 2 gange dagligt
- Fiber bruges ved alle lakterende dyr
- Anvendes uden strømled.

Erfaringer med brugen

Ulemper:

- Problemer med klebsiella mastitis i begyndelsen af forløbet
- Relativt stort forbrug (ca. 15liter/ko pr. dag)
- Mere teknik
- Påvirkes af vejret

Fordele:

- Markant længere liggetid
- Mere mælk
- Øget foderoptagelse
- Bedre klovsundhed
- Mindre arbejdsbehov
- Rene dyr
- Billig strøelse

Økonomi

Ud fra de positive erfaringer vi har fået, har vi forsøgt at beregne økonomien i projektet. Det er dog meget vigtigt at påpege, at vores erfaringer stadig er relative små, og beregninger kun gælder ud fra vores udgangspunkt, inden vi begyndte med fiberen.

Fremstillingsomkostninger:

Forrentning 400.000 - 5 %	=	20.000
Afskrivninger Lineær 10 år	=	40.000
Vedligeholdelse (skøn)	=	7.500
Energi 29.000kW a´78 øre	=	22.620
I alt pr. år	=	90.120
Omkostninger pr. ko ved 640 lakterende køer	=	140
Omkostninger pr. m ³ fiber	=	20

Potentielt øget DB:

1,5 kg mælk a`1,15 kr. (DB)	=	460
Difference fiber - andet strøelse	=	200
Energiudnyttel se + 2%	=	200
Dødelighed - 2%	=	100
Øget DB/ko	=	960
I alt ved 700 års køer	=	672.000